

פרשת בא

י וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה בֹּא אֶל־פְּרָעָה
כִּי־אֲנִי הִכְבַּדְתִּי אֶת־לְבֹךָ וְאֶת־לֵב
עַבְדֶּיךָ לִמְעַן שְׁתִּי אֶתְנִי אֵלָה
בְּקִרְבּוֹ: **ב** וְלִמְעַן תִּסְפָּר בְּאָזְנִי בְנֶךָ
וּבְנֵי־בְנֶךָ אֶת אֲשֶׁר הִתְעַלְלָתִי בְּמִצְרַיִם
וְאֶת־אֶתְנִי אֲשֶׁר־שָׁמַתִּי בָם וַיִּדְעֻתָם
כִּי־אֲנִי יְהוָה: **ג** וַיָּבֹא מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן
אֶל־פְּרָעָה וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו כֹּה־אָמַר
יְהוָה אֱלֹהֵי הָעִבְרָיִם עַד־מָתִי
מֵאֲנָתְךָ לַעֲנֹת מִפְּנֵי שְׁלַח
עָמִי וַיַּעֲבֹדְנִי: **ד** כִּי אִם־מָאֵן
אַתָּה לְשַׁלַּח אֶת־עַמִּי הַנִּנְי מִבְּיַד
מַחֲר אַרְבָּה בְּגִבְלֶךָ: **ה** וְכִסְה
אֶת־עֵינַי הָאָרֶץ וְלֹא יוּכַל
לִרְאֹת אֶת־הָאָרֶץ וְאָכַל | אֶת־יִתְר
הַפְּלִטָה הַנִּשְׁאָרָת לָכֶם מִן־הַבָּרָד
וְאָכַל אֶת־כָּל־הָעֵץ הַצֵּמַח לָכֶם
מִן־הַשָּׂדֶה: **ו** וּמָלְאוּ בְתֻיֶּךָ וּבְתֵי
כָל־עַבְדֶּיךָ וּבְתֵי כָל־מִצְרַיִם
אֲשֶׁר לֹא־רָאוּ אֲבֹתֶיךָ וְאֲבֹת אֲבֹתֶיךָ
מִיּוֹם הַיּוֹתֵם עַל־הָאֲדָמָה עַד הַיּוֹם
הַזֶּה וַיִּפֹּן וַיֵּצֵא מֵעַם פְּרָעָה: **ז**
וַיֹּאמְרוּ עַבְדֵי פְרָעָה אֵלָיו עַד־מָתִי
יְהִי זֶה לָנוּ לְמוֹקֵשׁ שְׁלַח
אֶת־הָאֲנָשִׁים וַיַּעֲבֹדוּ אֶת־יְהוָה

י וַיֹּאמֶר ה' לְמֹשֶׁה הֲכֵנִסְ אֶצְלֶךָ פְּרָעָה
כִּי אֲנִי הִכְבַּדְתִּי אֶת לְבֹךָ וְאֶת לֵב
שֶׁל עַבְדֶּיךָ בְּשֶׁלֶךָ לְשׁוֹם¹ אוֹתוֹתִי אֱלֹהֵי
בִּנְיָמִן⁵: **ב** וּבְשֶׁלֶךָ שֶׁתִּסְפָּר לְפָנַי בְּנֶךָ
וּבְנֵי בְנֶךָ אֶת נִסִּים שְׁעִשִׁיתִי בְּמִצְרַיִם
וְאֶת אוֹתוֹתִי⁶ שֶׁשָּׁמַתִּי בָהֶם וַיִּדְעֻתָם
כִּי אֲנִי ה': **ג** וַיָּכִנֶס מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן
אֶצְל פְּרָעָה וַיֹּאמְרוּ לוֹ כֹּה־אָמַר
ה' הָאֱלֹהִים⁸ שֶׁל הַיְּהוּדִים עַד מָתִי
מִמָּאֵן⁹ אַתָּה לְהַכְנִיעַ¹⁰ מִפְּנֵי שְׁלַח
עָמִי וַיַּעֲבֹדוּ¹¹ לְפָנַי: **ד** כִּי אִם מִמָּאֵן
אַתָּה לְשַׁלַּח אֶת עָמִי הַנִּנְי מִבְּיַד
מַחֲר אַרְבָּה בְּגִבּוּלְךָ: **ה** וְכִסְה
אֶת עֵין הַשֶּׁמֶשׁ¹² שֶׁל הָאָרֶץ וְלֹא יוּכַל
לִרְאוֹת אֶת הָאָרֶץ וְאָכַל אֶת יִתְר
הַהֲצֵלָה¹³ שֶׁנִּשְׁאָרָה¹⁴ לָכֶם מִן הַבָּרָד
וְאָכַל אֶת כָּל הָעֵץ שֶׁהַצֵּמִיחַ¹⁵ לָכֶם
מִן הַשָּׂדֶה: **ו** וּמָלְאוּ בְתִיד וּבְתֵי
כָל עַבְדֶּיךָ וּבְתֵי כָל הַמִּצְרַיִם¹⁶
שֶׁלֹּא רָאוּ אֲבוֹתֶיךָ וְאֲבוֹת אֲבוֹתֶיךָ
מִיּוֹם הַיּוֹתֵם עַל הָאָרֶץ¹⁷ עַד הַיּוֹם
הַזֶּה וַיִּפֹּן וַיֵּצֵא מֵאֶצֶל פְּרָעָה: **ז**
וַיֹּאמְרוּ עַבְדֵי פְרָעָה לוֹ עַד מָתִי
יְהִי זֶה לָנוּ לְמוֹכְשׁוֹ¹⁸ שְׁלַח
אֶת הָאֲנָשִׁים וַיַּעֲבֹדוּ לְפָנַי ה'

י וַיֹּאמֶר יְיָ לְמֹשֶׁה עוֹל לֹת פְּרָעָה
אֲרִי אֲנִי יִקְרִית יִת לְבִיָּה וְיִת לְבִיא
דְּעַבְדוֹהִי בְּדִיל לְשׁוֹאָה אֲתִי אֵלֶיךָ
בִּנְיָמִן: **ב** וּבְדִיל דְּתִשְׁתַּעֵי קָדָם בְּרַךְ
וּבִר בְּרַךְ יִת נִסִּין דְּעַבְדִּית בְּמִצְרַיִם
וְיִת אֲתוֹתִי דְשׁוּיִתִי בְּהוֹן וְתִדְעוֹן
אֲרִי אֲנִי יְיָ: **ג** וְעַל מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן
לֹת פְּרָעָה וַיֹּאמְרוּ לִיָּה כְּדָן אָמַר
יְיָ אֱלֹהֵי דִיְהוּדָאִי עַד אֲמַתִּי
מִסְרִיב אֲתָ לְאַתְּכַנְעָא מִן קָדְמִי שְׁלַח
עָמִי וַיַּפְלְחוֹן קָדְמִי: **ד** אֲרִי אִם מִסְרִיב
אַתָּ לְשַׁלַּח יִת עָמִי הָאֲנִי מִיָּתִי
מַחֲר גִּזְבָּא בְּתַחוּמָךְ: **ה** וַיַּחֲפִי
יִת עֵין שְׁמֶשׁא דְאַרְעָא וְלֹא יוּכַל
לְמַחְזִי יִת אֲרַעָא וַיִּיכֹל יִת שְׁאָר
שִׁיזְבָּתָא דְאַשְׁתְּאַרְת לְכוֹן מִן בְּרַדָּא
וַיִּיכֹל יִת כָּל אֵילָנָא דְאַצְמַח לְכוֹן
מִן חֲקֵלָא: **ו** וַיִּתְּמְלוֹן בְּתִיד וּבְתֵי
כָל עַבְדֶּךָ וּבְתֵי כָל מִצְרָאִי
דְלֹא חִזּוּ אֲבָהֶתְךָ וְאֲבָהֶת אֲבָהֶתְךָ
מִיּוֹם מְהוּיָהוֹן עַל אֲרַעָא עַד יוֹמָא
הַדִּין וְאַתְּפָנִי וְנִפְק מְלוֹת פְּרָעָה: **ז**
וַיֹּאמְרוּ עַבְדֵי פְרָעָה לִיָּה עַד אֲמַתִּי
יְהִי דִין לָנָא לְתַקְלָא שְׁלַח
יִת גְּבִרָא וַיַּפְלְחוֹן קָדָם יְיָ

¹ מחברת הערוך לר"ש בן פרחון ערך 'בוא'; וראה רש"י סנהדרין פח: ד"ה שיף.

² ראה בראשית לט, י טו טז יח.

³ כלה"כ קהלת ח, יז; וראה שם אב"ע: "ופירוש 'בְּשֶׁלֶךָ' כמו 'בְּעֵבֶר'".

⁴ בראשית מה, ז; במדבר יא, יא.

⁵ יונתן שמואל א' יז, ג ועוד.

⁶ באונקלוס כאן 'אֲתוֹתִי', ואילו לעיל פסוק א' 'אֲתִי' וכתב בלחם ושמלה שהוא משום המילה 'אֵלֶיךָ' שנוספה שם.

⁷ 'דָּנִי' - 'זֶה' (בראשית כז, לו ועוד).

⁸ ראה דברים לב, טו.

⁹ 'מָאֵן' הוא תואר (ראה רש"י לעיל ז, כז; רד"ק 'מכלול' נט.) ואונקלוס תרגמו כפועל ('מְסָרִיב' - 'מְמָאֵן').

¹⁰ ראה יונתן מלכים א' כא, כט ועוד.

¹¹ ראה להלן פסוק ז ועוד.

¹² להלן טז, כא ועוד.

¹³ ראה לעיל יב, כז ועוד.

¹⁴ יונתן יהושע יג, א.

¹⁵ ראה בראשית ב ט (והכונה שהצמיח פירות - ביאורי אונקלוס).

¹⁶ בראשית יב, יב ועוד.

¹⁷ בראשית א, א ועוד.

¹⁸ ויקרא יט, יד.

אֱלֹהֵיהֶם הִטְרַם תִּדְעַ כִּי
אֲבֹדָה מִצָּרִים: ^ח וַיֹּשֶׁב אֶת־מִשְׁה
וְאֶת־אֶהֱרֹן אֶל־פְּרַעָה וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם
לָכוּ עִבְדוּ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם מִי
וְמִי הֵהָלָכִים: ^ט וַיֹּאמֶר מִשְׁה
בְּנוֹעֲרֵינוּ וּבְזֻקְנֵינוּ נֵלֶךְ בְּבָנֵינוּ
וּבְבָנוֹתֵנוּ בְּצֹאנֵנוּ וּבְבָקָרֵנוּ נֵלֶךְ כִּי
חֲגִי־יְהוָה לָנוּ: ^י וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם יְהִי כֵן
יְהוָה עִמָּכֶם כַּאֲשֶׁר אֲשַׁלַּח
אֶתְכֶם וְאֶת־טַפְכֶם רְאוּ כִי רָעָה
נִגְדַּף פְּנֵיכֶם:

^{יא} לֹא כֵן לְכוּ־נָא הַגִּבְרִים וְעִבְדוּ
אֶת־יְהוָה כִּי אַתֶּה אַתָּם מִבְּקָשִׁים
וַיִּגְרַשׁ אֹתָם מֵאֵת פְּנֵי פְרַעָה: (ס)
[שני] ^{יב} וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מִשְׁה נְטֵה
יָדְךָ עַל־אֶרֶץ מִצְרַיִם בְּאַרְבֶּה
וַיַּעַל עַל־אֶרֶץ מִצְרַיִם וַיֹּאכַל
אֶת־כָּל־עֵשֶׂב הָאֶרֶץ אֶת
כָּל־אֲשֶׁר הִשְׁאִיר הַבָּרָד: ^{יג} וַיֵּט מִשְׁה
אֶת־מִטָּהּ עַל־אֶרֶץ מִצְרַיִם וַיַּהֲרֹ
נֶהָג רֹחַ־קָדִים בְּאֶרֶץ כְּלִיָּהוּם
הַהוּא וְכָל־הַלֵּילָה הַבֹּקֶר הָיָה וְרוּחַ
הַקָּדִים נָשָׂא אֶת־הָאֲרֶבֶה: ^{יד} וַיַּעַל
הָאֲרֶבֶה עַל כָּל־אֶרֶץ מִצְרַיִם
וַיִּנָּח בְּכָל גְּבוּל מִצְרַיִם כַּבֵּד
מְאֹד לְפָנָיו לֹא־הָיָה כֵּן אֲרֶבֶה
כְּמֹהוּ וְאַחֲרָיו לֹא יִהְיֶה־כֵּן:
^{טו} וַיִּכָּס אֶת־עֵין כָּל־הָאֶרֶץ
וַתַּחֲשֹׁךְ הָאֶרֶץ וַיֹּאכַל אֶת־כָּל־עֵשֶׂב

אֲלֵהֶם הַעַד עֵתָה לֹא יִדְעָתָ ¹⁹ כִּי
אֲבֹדָה מִצְרַיִם: ^ח וַיֹּשֶׁב אֶת מִשְׁה
וְאֶת אֶהֱרֹן אֶצֶל פְּרַעָה וַיֹּאמֶר לָהֶם
לָכוּ עִבְדוּ לִפְנֵי ה' אֲלֵהֶם מִי
וְמִי הוֹלָכִים: ²⁰ ^ט וַיֹּאמֶר מִשְׁה
בְּעַלְמֵינוּ וּבְזֻקְנֵינוּ נֵלֶךְ בְּבָנֵינוּ
וּבְבָנוֹתֵנוּ בְּצֹאנֵנוּ וּבְבָקָרֵנוּ ²¹ נֵלֶךְ כִּי
חֲגִ לִפְנֵי ה' לָנוּ: ^י וַיֹּאמֶר לָהֶם יְהִי כֵן
הַמֵּאמֶר שֶׁל ה' בְּעֹזְרֵכֶם ²² כַּאֲשֶׁר אֲשַׁלַּח
אֶתְכֶם וְאֶת טַפְכֶם רָאוּ כִי רָעָה
אַתֶּם סְבוּרִים לַעֲשׂוֹת ²³
אֵין נֶגֶד פְּנֵיכֶם לְהִסָּב: ²⁴
^{יא} לֹא כֵן לָכוּ עֵתָה הַגִּבְרִים וְעִבְדוּ
לִפְנֵי ה' כִּי אֹתָהּ אַתֶּם מִבְּקָשִׁים
וַיִּגְרַשׁ אֹתָם מִלִּפְנֵי פְרַעָה: (ס)
[שני] ^{יב} וַיֹּאמֶר ה' לְמִשְׁה הֲרִם ²⁶
יָדְךָ עַל הָאֶרֶץ שֶׁל מִצְרַיִם וַיֹּבֹא ²⁷ אֲרֶבֶה
וַיַּעַל עַל הָאֶרֶץ שֶׁל מִצְרַיִם וַיֹּאכַל
אֶת כָּל הָעֵשֶׂב שֶׁל הָאֶרֶץ אֶת
כָּל שֶׁהִשְׁאִיר הַבָּרָד: ^{יג} וַיֵּט מִשְׁה
אֶת מִטָּהּ עַל הָאֶרֶץ שֶׁל מִצְרַיִם וְהָיָה
נֶהָג רֹחַ קָדִים בָּאֶרֶץ כָּל הַיּוֹם
הַהוּא וְכָל הַלַּיְלָה הַבּוֹקֶר הָיָה וְרוּחַ
הַקָּדִים נָשָׂא אֶת הָאֲרֶבֶה: ^{יד} וַיַּעַל
הָאֲרֶבֶה עַל כָּל הָאֶרֶץ שֶׁל מִצְרַיִם
וַיִּשְׁכּוֹן ²⁹ בְּכָל גְּבוּל מִצְרַיִם חֲזָק ³⁰
מְאֹד לִפְנֵינוּ לֹא הָיָה כֵּן אֲרֶבֶה
שְׁכֻמוֹהוּ וְאַחֲרָיו לֹא יִהְיֶה כֵּן:
^{טו} וַיִּכָּס אֶת עֵין הַשֶּׁמֶשׁ שֶׁל כָּל הָאֶרֶץ
וַתַּחֲשֹׁךְ הָאֶרֶץ וַיֹּאכַל אֶת כָּל הָעֵשֶׂב

אֱלֹהֵהוּן הַעַד כְּעַן לֹא יִדְעָתָ אֲרִי
אֲבֹדָה מִצְרַיִם: ^ח וַאֲתַתְּב יֵת מִשְׁה
וְיֵת אֶהֱרֹן לָוֶת פְּרַעָה וַאֲמַר לָהוֹן
אִיזִילוּ פִלְחוּ קָדָם יי אֱלֹהֵכוֹן מֵאֵן
וּמֵאֵן אֲזַלִּין: ^ט וַאֲמַר מִשְׁה
בְּעוֹלִימָנָא וּבְסָבָנָא נִיזִיל בְּבָנָנָא
וּבְבָנָתָנָא בְּעָנָנָא וּבְתוֹרָנָא נִיזִיל אֲרִי
חָנָא קָדָם יי לָנָא: ^י וַאֲמַר לָהוֹן יְהִי כֵן
מִימָרָא דִּי בְּסַעֲדָכוֹן כֵּד אֲשַׁלַּח
יְתָכוֹן וְיֵת טַפְלָכוֹן חֲזוּ אֲרִי בִישָׂא
אַתוֹן סְבִירִין לְמַעֲבָד
לִית קָבִיל אֲפִיכוֹן לְאַסְתָּחֲרָא:
^{יא} לֹא כֵן אִיזִילוּ כְּעַן גְּבִרָא וּפִלְחוּ
קָדָם יי אֲרִי יְתָה אַתוֹן כְּעַן
וְתִרְיָד יְתָהוֹן מִן קָדָם פְּרַעָה: (ס)
[שני] ^{יב} וַאֲמַר יי לְמִשְׁה אֲרִים
יָדְךָ עַל אֶרֶעָא דְּמִצְרַיִם וַיֵּיטִי גֹבָא
וַיִּסַּק עַל אֶרֶעָא דְּמִצְרַיִם וַיִּיכֹל
יְתָ כָּל עֵסְבָא דְּאֶרֶעָא יְתָ
כָּל דְּאֲשָׁאֵר בְּרָדָא: ^{יג} וַאֲרִים מִשְׁה
יְתָ חֲטִרִיָּה עַל אֶרֶעָא דְּמִצְרַיִם וַיִּי
דְּבַר רוּחַ קְדוּמָא בְּאֶרֶעָא כָּל יוֹמָא
הַהוּא וְכָל לַיְלָא צַפְרָא הָוָה וְרוּחַ
קְדוּמָא נָטַל יְתָ גֹבָא: ^{יד} וַסְלִיק
גֹּבָא עַל כָּל אֶרֶעָא דְּמִצְרַיִם
וַשְׁרָא בְּכָל תַּחֲוּם מִצְרַיִם תַּקִּיף
לְחֻדָּא קְדָמוּהִי לֹא הָוָה כֵּן גֹּבָא
דְּכֻתִּיָּה וּבְתִרְוָהִי לֹא יְהִי כֵּן:
^{טו} וַחֲפָא יְתָ עֵין שְׁמֵשָׁא דְּכָל אֶרֶעָא
וַחֲשׂוּכָת אֶרֶעָא וַאֲכַל יְתָ כָּל עֵסְבָא

¹⁹ במדבר י, לא ועוד.

²⁰ בראשית לו, כה.

²¹ בארמית 'תוֹרִי' ו'תוֹרִין' משמש בין ל'פִּרְיִם' (שוורים) (בראשית לב, טז ועוד), ובין ל'בָּקָר' הכולל פִּרִים ופרות ועגלים (מנחות קז:).

²² ראה דברים לג, כו (ושם הוא לשון יחיד).

²³ לעיל ח, כב ועוד.

²⁴ "יאמר אין בהכרח פניכם להסב הרעה אשר בלבבכם, כי הכרת פניכם ענתה בכם" (רמב"ן) אמנם יתכן שגרסתו 'דְּאַתוֹן'; ולגרסה שלפנינו 'אַתוֹן' אפשר לפרש כ'מרפא לשון' שהכונה "אין נגד פניכם לִסָּב" (לשוב) וכן הובא בכת"י בשם מהר"י קרא.

²⁵ בראשית מא, מז ועוד.

²⁶ יונתן ישעיהו נח, א.

²⁷ בראשית לב, ט ועוד.

²⁸ לעיל ז, כ; במדבר כ, יא.

²⁹ להלן כד, טז; במדבר י, ב; דברים לג, כח.

³⁰ להלן י, יט; טז, טז; במדבר יג, לא.

הָאָרֶץ וְאֵת כָּל-פְּרִי הָעֵץ
אֲשֶׁר הוֹתִיר הַבָּרָד וְלֹא-נֹתֵר
כָּל-יֶרֶק בָּעֵץ וּבַעֲשֵׂב הַשָּׂדֶה
בְּכָל-אֶרֶץ מִצְרַיִם: **טז** וַיִּמָּהַר
פְּרָעָה לִקְרֹא לְמֹשֶׁה וּלְאַהֲרֹן וַיֹּאמֶר
חֲטֹאתִי לַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם וְלָכֶם: **יז**
וְעַתָּה שָׂא נָא חֲטָאתִי אֵד
הַפֶּעַם וְהַעֲתִירוּ לַיהוָה
אֱלֹהֵיכֶם וַיִּסַּר מַעֲלִי רַק אֶת-הַמּוֹת
הַזֶּה: **יח** וַיֵּצֵא מֵעַם פְּרָעָה וַיַּעֲתֵר
אֶל-יְהוָה: **יט** וַיַּהֲפֹךְ יְהוָה רוּחֵי-
חֲזָק מֵאֵד וַיִּשָּׂא אֶת-הָאָרֶץ
וַיִּתְקַעְהוּ יָמָּה סוּף לֹא נִשְׂאָר
אָרֶבָּה אֶחָד בְּכָל גְּבוּל מִצְרַיִם: **כ**
וַיִּחָזַק יְהוָה אֶת-לֵב פְּרָעָה וְלֹא
שָׁלַח אֶת-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: (פ) **כא** וַיֹּאמֶר
יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה נֹטֵה יָדְךָ עַל-הַשָּׁמַיִם
וַיְהִי חֹשֶׁךְ עַל-אֶרֶץ מִצְרַיִם
וַיָּמָשׁ חֹשֶׁךְ:

כב וַיֵּט מֹשֶׁה אֶת-יָדוֹ עַל-הַשָּׁמַיִם
וַיְהִי חֹשֶׁךְ-אֲפֹלָה בְּכָל-אֶרֶץ
מִצְרַיִם שְׁלֹשֶׁת יָמִים: **כג** לֹא-דָאָו
אִישׁ אֶת-אָחִיו וְלֹא-קָמוּ אִישׁ
מִתַּחְתּוֹ שְׁלֹשֶׁת יָמִים וְלָכֵל-בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל הָיָה אֹזֶר בְּמוֹשְׁבָתָם:
[שְׁלִישִׁי] **כד** וַיִּקְרָא פְּרָעָה אֶל-מֹשֶׁה
וַיֹּאמֶר לִכֹּן עֲבֹד אֶת-יְהוָה רַק צֹאנֶכָּם

שֶׁל הָאָרֶץ וְאֵת כָּל פִּירוֹת הָעֵץ
שֶׁהִשְׁאִיר ³¹ הַבָּרָד וְלֹא נִשְׂאָר ³²
כָּל יֶרֶק ³³ בָּעֵץ וּבַעֲשֵׂב שֶׁל הַשָּׂדֶה
בְּכָל הָאָרֶץ שֶׁל מִצְרַיִם: **טז** וַיִּמָּהַר
פְּרָעָה לִקְרֹא לְמֹשֶׁה וּלְאַהֲרֹן וַיֹּאמֶר
חֲטֹאתִי לַפָּנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם וְלָכֶם: **יז**
וְעַתָּה עֲזוּב ³⁴ עַתָּה לְחֲטָאתִי אֵד
הַפֶּעַם הַזֶּה וְהַתְּפִלּוּ ³⁵ לַפָּנִי ה'
אֱלֹהֵיכֶם וַיִּסַּר מִמֶּנִּי ³⁶ רַק אֶת הַמּוֹת
הַזֶּה: **יח** וַיֵּצֵא מֵאֶצֶל פְּרָעָה וַיִּתְּפֵל
לַפָּנִי ה': **יט** וַיַּהֲפֹךְ ה' רוּחַ מִצְרַיִם ³⁷
חֲזָק מֵאֵד וַיִּשָּׂא אֶת הָאָרֶץ
וַיִּשְׁלִיכֶהָ ³⁸ לַיָּם שֶׁל סוּף לֹא נִשְׂאָר
אָרֶבָּה אֶחָד בְּכָל גְּבוּל מִצְרַיִם: **כ**
וַיִּחָזַק ה' אֶת הַלֵּב שֶׁל פְּרָעָה וְלֹא
שָׁלַח אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: (פ) **כא** וַיֹּאמֶר
ה' לְמֹשֶׁה הֲרֹם יָדְךָ עַל צֶדֶד ⁴⁰ הַשָּׁמַיִם
וַיְהִי חוֹשֶׁךְ עַל הָאָרֶץ שֶׁל מִצְרַיִם
אַחֲרֵי ⁴¹ שְׁתִּסּוּר ⁴² אֲפֹלָת ⁴³ הַלַּיְלָה:
כב וַיִּרֶם מֹשֶׁה אֶת יָדוֹ עַל צֶדֶד הַשָּׁמַיִם
וַיְהִי חוֹשֶׁךְ אֲפֹלָה בְּכָל הָאָרֶץ
שֶׁל מִצְרַיִם שְׁלוֹשָׁה ⁴⁴ יָמִים: **כג** לֹא רָאוּ
אִישׁ אֶת אָחִיו וְלֹא קָמוּ אִישׁ ⁴⁵
מִתַּחְתּוֹ שְׁלוֹשָׁה יָמִים וְלָכֵל בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל הָיָה אֹזֶר בְּמוֹשְׁבֹתָם:
[שְׁלִישִׁי] **כד** וַיִּקְרָא פְּרָעָה לְמֹשֶׁה
וַיֹּאמֶר לָךְ עֲבֹדוּ לַפָּנִי ה' רַק צֹאנֶכָּם

דָּאֲרָעָא וַיֵּת כָּל פְּרִי אֵילָנָא
דָּאֲשָׁאֲר בְּרָדָא וְלֹא אֲשָׁתָאֲר
כָּל יֶרוֹק בְּאֵילָנָא וּבַעֲסָבָא דְחֻקְלָא
בְּכָל אֲרָעָא דְמִצְרַיִם: **טז** וַאֲזַחִי
פְּרָעָה לְמִקְרִי לְמֹשֶׁה וּלְאַהֲרֹן וַאֲמַר
חֲבִית קָדָם יִי אֱלֹהֵינוּ וְלָכֹן: **יז**
וַכְּעֵן שְׂבוּק פְּעֵן לְחוּבֵי בְרַם
זְמָנָא הָדָא וְצִלוֹ קָדָם יִי
אֱלֹהֵינוּ וַיַּעֲדֵי מִנִּי לְחוּד יֵת מוֹתָא
הַדִּין: **יח** וַנִּפְק מְלוֹת פְּרָעָה וְצִלִּי
קָדָם יִי: **יט** וַהֲפֹךְ יִי רוּחַ מִצְרַיִם
תְּקִיף לְחָדָא וְנִטֵּל יֵת גּוֹבָא
וַרְמָהִי לִימָא דְסוּף לֹא אֲשָׁתָאֲר
גּוֹבָא חַד בְּכָל תְּחוּם מִצְרַיִם: **כ**
וַתְּקִיף יִי יֵת לְבָא דְפְרָעָה וְלֹא
שָׁלַח יֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: (פ) **כא** וַאֲמַר
יִי לְמֹשֶׁה אֲרִים יָדְךָ עַל צִית שְׁמַיָא
וַיְהִי חֲשׁוֹכָא עַל אֲרָעָא דְמִצְרַיִם
בְּתֵר דִּיַּעֲדֵי קִבֵּל לִילְיָא:
כב וַאֲרִים מֹשֶׁה יֵת יָדִיהָ עַל צִית שְׁמַיָא
וַהֲוֵה חֲשׁוֹךְ קִבֵּל בְּכָל אֲרָעָא
דְמִצְרַיִם תְּלָתָא יוֹמִין: **כג** לֹא חָזוּ
גְבֵר יֵת אֲחוּהִי וְלֹא קָמוּ אֲנָשׁ
מִתַּחְתּוֹהִי תְלָתָא יוֹמִין וְלָכֵל בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל הָוֵה נְהוֹרָא בְּמוֹתְבְּנֵיהוֹן:
[שְׁלִישִׁי] **כד** וַקְרָא פְּרָעָה לְמֹשֶׁה
וַאֲמַר אִיזִילוּ פְּלַחוּ קָדָם יִי לְחוּד עֲנֻכוֹן

³¹ לעיל פסוק יב.

³² להלן פסוק יט ועוד.

³³ 'יָרוֹק' בארמית הוא גם שם הצבע, ראה ויקרא יג, מט.

³⁴ "כי סליחה הנחת העונש" (רמב"ן במדבר יד, יט).

³⁵ יונתן ירמיהו כט, ז.

³⁶ לעיל ח, ד ועוד.

³⁷ יונתן ישעיהו מג, ה.

³⁸ לעיל ד, ג.

³⁹ ראה לעיל פסוק יב.

⁴⁰ רא"ם לעיל ט, ח.

⁴¹ לעיל ז, כה ועוד.

⁴² 'דִּיַּעֲדֵי' – 'שִׁסּוּר'; בראשית מט, י ועוד (ובא בלשון זכר, בהתאם ל'קִבֵּל' בארמית).

⁴³ ראה להלן פסוק כב; דברים כח, כט.

⁴⁴ לעיל ב, ב ועוד.

⁴⁵ 'אִישׁ' מתרגם אונקלוס בדרך כלל 'גבר' (כדלעיל בפסוק), אך לפעמים מתרגם 'אנש' (בראשית יא, ז ועוד) וצ"ע הכלל בזה. ומ"מ בפסוק כאן נראה שתרגם פעם 'גבר' ופעם 'אנש' מפני כפל הלשון (ביאורי אונקלוס לעיל פסוק כא).

וּבְקִרְכֶם יֵצֵג גַּם־טַפְכֶם יִלְךְ
עִמָּכֶם: **כ** וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה גַם־אַתָּה
תִּתֵּן בִּידְנֹו זִבְתִּים וְעֹלֹת
וְעִשְׂיֹו לַיהוָה אֱלֹהֵינוּ: **כ**
וְגַם־מִקְנֵנוּ יִלְךְ עִמָּנוּ לֹא תִשָּׂא
פִרְסָה כִּי מִמֶּנּוּ נִקַּח
לְעֹבֵד אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאַנְחֵנוּ
לֹא־נִדְעַע מִה־נִּעֲבֹד אֶת־יְהוָה
עַד־בֹּאֲנוּ שָׁמָּה: **כ** וַיִּחְזַק יְהוָה
אֶת־לֵב פִּרְעֹה וְלֹא אָבָה לְשַׁלְּחֶם:
כ וַיֹּאמְרוּ־לוֹ פִּרְעֹה לֵךְ מֵעַלִּי
הַשֹּׁמֶר לֵךְ אֶל־תִּסְקֹף רְאוֹת פָּנֶי
כִּי בָיִם רָאִיתָ פָנֶי תָמוּת: **כ**
וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה כֵּן דִּבַּרְתָּ לֹא־אֶסְף
עוֹד רְאוֹת פָּנֶיךָ: (פ) **יֹא א** וַיֹּאמֶר
יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה עוֹד נִגַע אֶחָד אֲבִיא
עַל־פִּרְעֹה וְעַל־מִצְרַיִם אַחֲרֵי־כֵן
יִשְׁלַח אֶתְכֶם מִזֶּה כְּשִׁלְחוֹ כָּלָה
גֵּרֶשׁ יִגְרַשׁ אֶתְכֶם מִזֶּה: **ב** דִּבְרַנָּא
בְּאַזְנֵי הָעָם וַיִּשְׁאַלּוּ אִישׁ | מֵאֵת רַעְהוּ
וְאַשֶּׁה מֵאֵת רַעְוֹתָהּ כְּלִי־כֶסֶף וְכָלִי
זָהָב: **ג** וַיִּתֵּן יְהוָה אֶת־חֶן הָעָם
בְּעֵינֵי מִצְרַיִם גַּם | הָאִישׁ מֹשֶׁה

וּבְקִרְכֶם⁴⁶ עֲזָבוּ⁴⁷ אֶף טַפְכֶם יִלְךְ
עִמָּכֶם: **כ** וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶף אַתָּה
תִּתֵּן בִּידְנֹו שְׁחִיטָה⁴⁸ קִדְשִׁים⁴⁹ וְעוֹלוֹת
וְעִשְׂיֹו לַפָּנִי ה' אֱלֹהֵינוּ: **כ**
וְאֶף מִקְנֵנוּ⁵⁰ יִלְךְ עִמָּנוּ לֹא נִשְׂאִיר⁵¹
מִמֶּנּוּ דְבַר⁵² כִּי מִמֶּנּוּ אֲנַחְנוּ לֹקָחִים⁵³
לְעֹבֵד לַפָּנִי ה' אֱלֹהֵינוּ וְאַנְחֵנוּ
אִין אֲנַחְנוּ יוֹדְעִים⁵⁴ מֵה נִעֲבֹד לַפָּנִי ה'
עַד בּוֹאֲנוּ לְשָׁם: **כ** וַיִּחְזַק ה'
אֶת הַלֵּב שֶׁל פִּרְעֹה וְלֹא אָבָה לְשַׁלְּחֶם:
כ וַיֹּאמֶר לוֹ פִּרְעֹה לֵךְ מֵעַלִּי
הַשֹּׁמֶר לֵךְ לֹא תוֹסֵף לְרֹאוֹת⁵⁵ פָּנֶי
כִּי בָיִם שִׁתְרָא⁵⁶ פָּנֶי תָמוּת: **כ**
וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה יִפֹּה⁵⁷ דִּבְרַתָּ לֹא אוֹסִיף
עוֹד לְרֹאוֹת פָּנֶיךָ: (פ) **יֹא א** וַיֹּאמֶר
ה' לְמֹשֶׁה עוֹד נִגַע אֶחָד אֲבִיא
עַל פִּרְעֹה וְעַל הַמִּצְרַיִם אַחֲרֵי כֵן
יִשְׁלַח אֶתְכֶם מִפֹּה⁵⁸ כְּשִׁלְחוֹ כָּלָה⁵⁹
גֵּרֶשׁ יִגְרַשׁ אֶתְכֶם מִפֹּה: **ב** דִּבְרַתָּ עֵתָה
לַפָּנִי הָעָם וַיִּשְׁאַלּוּ אִישׁ מִן חֲבֵירוֹ⁶⁰
וְאַשֶּׁה מִן חֲבֵרְתָּהּ כִּלִּים שֶׁל כֶּסֶף וְכִלִּים
שֶׁל זָהָב: **ג** וַיִּתֵּן ה' אֶת הָעָם לְחֶן⁶¹
בְּעֵינֵי הַמִּצְרַיִם אֶף הָאִישׁ מֹשֶׁה

וְתוֹרִיכוֹן שְׁבוּקוֹ אֶף טַפְלֹכוֹן יִיזִיל
עִמָּכוֹן: **כ** וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶף אַתָּה
תִּתֵּן בִּידְנָא נִכְסֵת קִדְשִׁין וְעֹלֹן
וְנִעֲבִיד קָדָם יי אֱלֹהֵנָא: **כ**
וְאֶף בְּעִירָנָא יִיזִיל עִמָּנָא לֹא נִשְׂאִיר
מִנִּיהּ מִדְּעַם אֶרֶץ מִנִּיהּ אֲנַחְנָא נִסְבִּין
לְמַפְלַח קָדָם יי אֱלֹהֵנָא וְאַנְחָנָא
לִית אֲנַחְנָא יָדְעִין מָה נִפְלַח קָדָם יי
עַד מִיתָנָא לְתַמָּן: **כ** וְתַקִּיף יי
יֵת לְבָב דְּפִרְעָה וְלֹא אָבָה לְשַׁלְּחוֹתָהוּן:
כ וַיֹּאמֶר לִיה פִּרְעֹה אִיזִיל מֵעַלִּי
אַסְתָּמֶר לֵךְ לֹא תוֹסִיף לְמַחְזִי אִפִּי
אַרִי בְיוֹמָא דְתַתָּחִי אִפִּי תָמוּת: **כ**
וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה יָאוֹת מְלִילְתָּא לֹא אוֹסִיף
עוֹד לְמַחְזִי אִפִּי: (פ) **יֹא א** וַיֹּאמֶר
יי לְמֹשֶׁה עוֹד מִכְתָּשׁ חַד אִיתִי
עַל פִּרְעֹה וְעַל מִצְרָאִי בְתֵר כֵּן
יִשְׁלַח יִתְכוֹן מִכָּא כְּשִׁלְחוֹתִיהּ גְּמִירָא
תִּרְכָּא יִתְרִיד יִתְכוֹן מִכָּא: **ב** מְלִיל כְּעַן
קָדָם עִמָּא וַיִּשְׁאַלּוּן גִּבְר מִן חֲבֵרִיהּ
וְאַתָּתָא מִן חֲבֵרְתָּהּ מִנִּין דְּכֶסֶף וּמִנִּין
דְּזָהָב: **ג** וַיִּהְיֶה יי יֵת עִמָּא לְרַחֲמִין
בְּעֵינֵי מִצְרָאִי אֶף גִּבְרָא מֹשֶׁה

⁴⁶ לשון רבים [וגם בלשון המקרא מצינו 'בְּקִרְ' בלשון רבים - עמוס ו, יב; דבה"א ד, ג].

⁴⁷ יונתן ירמיהו מח, כח (בנוסחאות מדוייקות); תרגום משלי ט, ו.

⁴⁸ ראה ויקרא ח, טו ועוד, ובתרגום דבה"א ב' ל, יז.
⁴⁹ להלן כט, לו ועוד [ובלשון זו רגיל אונקלוס לתרגם קרבן שלמים].

⁵⁰ המילה 'בעיר' משמשת באונקלוס הן כתרגום 'בהמה' (בראשית א, כד) והן כתרגום 'מקנה' (במדבר לב, ד ועוד).

⁵¹ ראה יונתן שמואל א' יד, לו (בנוסחאות מדוייקות); וראה רד"ק שם.

⁵² בראשית יט, ח ועוד.

⁵³ ראה בראשית יט, יד.

⁵⁴ יונתן מלכים ב' יז, כו; ירמיהו מד, טו.

⁵⁵ בראשית ב, יט ועוד.

⁵⁶ דברים ג, כח ועוד.

⁵⁷ ראה בראשית כט, יז; לו, ו; רמב"ן בראשית מ, טז; רא"ם במדבר כז, ז 'יפה' בלשון התרגום וחז"ל משמש גם במובן של 'טוב'.

⁵⁸ ראה דברים ה, ג; יב, ח.

⁵⁹ 'קלה' בלשון המקרא ו'גְּמִירָא' בלשון אונקלוס כאן, אינן מלשון 'מליה' אלא מלשון 'כל' (רש"י). וזאת אף שמצאנו 'גְּמִירָא' באונקלוס (בראשית יח, כא ועוד) שהוא לשון כליה (צידה לדרך).

⁶⁰ תרגום קהלת ד, י.

⁶¹ המילה 'רַחֲמִין' משמשת הן כתרגום 'רַחֲמִים' (דברים יג, יח) והן כתרגום 'חן'.

גְּדוֹל מֶאֱדָל בְּאַרְץ מִצְרַיִם בְּעֵינַי
עֲבָדֵי-פַרְעֹה וּבְעֵינַי הָעָם: (ס)
[רביעי]

גְּדוֹל מֶאֱדָד בְּאַרְץ שֶׁל מִצְרַיִם בְּעֵינַי
עֲבָדֵי פַרְעֹה וּבְעֵינַי הָעָם: (ס)
[רביעי]

רַב לַחֲדָא בְּאַרְעָא דְּמִצְרַיִם בְּעֵינַי
עֲבָדֵי פַרְעֹה וּבְעֵינַי עַמָּא: (ס)
[רביעי]